

Σχολή Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών
Τμήμα Βαλκανικών Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών
Culture–Borders–Gender/LAB

4^ο Διεθνές Σεμινάριο για υποψήφιους/ες διδάκτορες/ισσες

17-18 Φεβρουαρίου 2023

Διοργάνωση:

Εργαστήριο για τη Μελέτη του Πολιτισμού, των Συνόρων και του Κοινωνικού Φύλου,
Τμήμα ΒΣΑΣ, ΠΑΜΑΚ

Αίθουσα Συνεδρίων ΠΑΜΑΚ – 1^{ος} όροφος

Πρόγραμμα

1^η ημέρα - Παρασκευή 17/2/2023 16:00 - 18:00

(υβριδικά: ZOOM και Αίθουσα Συνεδρίων ΠΑΜΑΚ – 1^{ος} όροφος)

**Σεμινάριο μεθοδολογίας
Δημόσια Ανθρωπολογία και Πολιτισμικές Σπουδές: Ζητήματα μεθοδολογίας,
επιτόπιας και αρχαιολογικής έρευνας**

Πλατφόρμα Σεμιναρίων: ZOOM Link:

<https://zoom.us/j/8364531775?pwd=OVq3YVZlbnVcYWw3S0JYcEFGYlV1QT09>

Meeting ID: 836 453 1775 Passcode: KB2JKa

Συμμετέχουν:

- **Παντελής Προμπονάς**, Δημοσιογράφος και Υπ. Διδάκτορας Κοινωνικής Ανθρωπολογίας στο Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Ο ενδεχόμενος θάνατος ενός παιδιού: Νεκροπολιτική και οντολογίες των συνόρων.

Τον περασμένο Αύγουστο μια ομάδα 38 προσφύγων βρέθηκαν εγκλωβισμένοι και ανεπιθύμητοι σε μια γκρίζα ζώνη επικράτειας ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία, κατήγγειλαν δε ότι κατά τη διάρκεια της επισφαλούς παραμονής τους εκεί ένα παιδί, η Μαρία, έχασε τη ζωή της από τσίμπημα σκορπιού. Η υπόθεση τους απασχόλησε τον

**Εργαστήριο Μελέτης του Πολιτισμού, των Συνόρων και του Φύλου
Τμήμα Βαλκανικών Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών
Τηλ: 2310 891.778 | <http://cbg-lab.uom.gr>
Εγνατία 156, 540 06 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ**

δημόσιο λόγο μετά από την ανάδειξη του γεγονότος από ερευνητές δημοσιογράφους και έφτασε να συζητηθεί μέχρι το ελληνικό και το ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, ενώ μήνες μετά το συμβάν η ακρίβεια των ρεπορτάζ αποτελούσε πεδίο πολιτικής αντιπαράθεσης.

Στην ομιλία μου θα σταθώ σε τρεις πλευρές του ζητήματος αυτού: **πρώτον** στο πως οι κυβερνητικοί λόγοι περί της διάσωσης προσφύγων συγκροτούν συγκεκριμένες οντολογικές προϋποθέσεις αναγνώρισης και «ανθρωπιστικής δράσης» στα σύνορα, **δεύτερον** στο πως οι τεχνολογίες διαμοιρασμού εικόνας, θεσιθεσίας και πληροφοριών ανασηματοδοτούν ορθολογικότητες σε συνθήκες «έκτακτης ανάγκης» και **τρίτον** τι έχει να εισφέρει ο ανθρωπολογικός λόγος και η εθνογραφική έρευνα του παρόντος στο δημόσιο λόγο γύρω από θέματα όπως η μετανάστευση.

- **Έλενα Μαμουλάκη**, Δρ. Κοινωνικής και Πολιτισμικής Ανθρωπολογίας (Universidad de Barcelona) και Αρχιτέκτων Μηχανικός (ΑΠΘ, MSc ΕΜΠ).

Ανθρωπολογική έρευνα και σχεδιασμός δημόσιων παρεμβάσεων: Αναστοχασμοί από το πεδίο.

Αντλώντας από την πολυετή εθνογραφική και ανθρωπολογική έρευνα αναφορικά με τη μνήμη της πολιτικής εξορίας σε νησιά του Αιγαίου θα συζητήσουμε ζητήματα μεθοδολογίας και ερευνητικής πρακτικής αλλά και τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να συμβάλλουν στη διαμόρφωση μιας δημόσιας παρέμβασης. Πιο συγκεκριμένα, θα παρουσιαστεί μία ανθρωπολογική έρευνα στην Ικαρία που -αν και δεν είχε εξαρχής αυτό το σκοπό- στην πορεία ενεπλάκη με το σχεδιασμό ενός εναλλακτικού «μουσείου»/ τόπου διαπραγμάτευσης της μνήμης, βασιζόμενο στα ευρήματα -υλικά και άυλα- όπως προέκυψαν από την επιτόπια έρευνα, μελετήθηκαν και ερμηνεύθηκαν από την ανθρωπολόγο. Εκκινώντας από την αναζήτηση διαφορετικών ειδών αρχείων και ιστορικών τεκμηρίων καθώς και από τη συλλογή μαρτυριών μέσω συνεντεύξεων, η έρευνα εξελίχθηκε σε μία εθνογραφία της μνήμης που εμπλέκει αφηγήσεις, χώρους και αντικείμενα και από εκεί σε μία ανθρωπολογική διερεύνηση των ποικίλων ιστορικότητων (historicities) αναδεικνύοντας πολιτισμικές πρακτικές καθώς και τρόπους κατανόησης και αναπαράστασης του παρελθόντος. Με διάθεση κριτικού αναστοχασμού, στο σεμινάριο αυτό θα συζητήσουμε πώς και γιατί η εθνογραφική και ανθρωπολογική προσέγγιση μπορεί να συνεισφέρει καθοριστικά στο σχεδιασμό δημόσιων παρεμβάσεων.

- **Φωτεινή Τσιμπιρίδου**, Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Πρόεδρος του Τμήματος Βαλκανικών, Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Διευθύντρια του Εργαστηρίου Μελέτης του Πολιτισμού, των Συνόρων και του Κοινωνικού Φύλου.

Εθνογραφία και εθνοτοπίο, παλίμψηστο και μεταποικιακό αρχείο: Σχεδιάσμα δημόσιας ανθρωπολογίας στη βόρεια Ελλάδα και για τη βορειοελλαδική μεθόριο

Η παρουσίαση αφορά σε ένα σχεδιάσμα για τη μελέτη του βορειοελλαδικού χώρου και της βορειοελλαδικής μεθορίου από τη σκοπιά της συνάντησης της εθνογραφίας με την μεταποικιακή κριτική. Στο πλαίσιο μιας δημόσιας ανθρωπολογίας, σχολιάζονται αναλυτικές κατηγορίες και σχέσεις με/στο πεδίο που σηματοδοτούν μετατοπίσεις όπως: -Από τον εθνογραφικό ρεαλισμό και τα εθνοτοπία εν κινήσει, στη μελέτη του πολιτισμικού και/ως μεταποικιακού αρχείου σε αναταραχή

Εργαστήριο Μελέτης του Πολιτισμού, των Συνόρων και του Φύλου
Τμήμα Βαλκανικών Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών
Τηλ: 2310 891.778 | <http://cbg-lab.uom.gr>
Εγνατία 156, 540 06 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

- Από τη βιοπολιτική των συνόρων στις δυτικο-ευρωπαϊκές τεχνολογίες της αποικιοκρατίας, του καπιταλισμού, της πατριαρχίας και του εθνικού κράτους
- Από τη μελέτη των μειονοτήτων και τις ταυτότητες, στη γραμματική των μειονοτήτων και τις εμπειρίες αποικιακότητας/επαρχιακότητας
- Από τον πολιτισμό ως 'κείμενο' στην ανάλυση του 'παλίμψηστου' (υλικότητες, σωματικότητα πέρα από το λόγο και τη γραφή) αλλά και ως δημόσια συμ-πραξη/σκηνή επιτέλεσης, πέρα από την αποδόμηση του λόγου, στην ακτιβιστική διάδραση ereunht@ereunwmen@
- Από τον φολκλωρισμό και την πολυπολιτισμικότητα της μίμησης επί σκηνής στο χρόνο, στις δια-εθνο-βιο-τοπο-γραφικές οικολογίες γνώσεων στον καιρό.

2^η ημέρα - Σάββατο 18/2/2023 - 10.00- 16:30 -

(διά ζώσης - Αίθουσα Συνεδρίων ΠΑΜΑΚ – 1^{ος} όροφος)

Παρουσιάσεις ερευνητικών project

1^η ενότητα: Ετερότητα – Υλικός πολιτισμός – Κατανάλωση – Κρίση 10:00 - 11:30

Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα	Τίτλος διατριβής/εισήγησης
ALKHOURI JALEEL	ΥΔ Τμ. ΒΣΑΣ	Substantially enhance international cooperation in developing countries through adequate and sustainable support. The recent wave of refugees fleeing war and persecution into Europe has led to a great humanitarian tragedy in the world and specifically in Greece.
ΤΣΙΟΥΜΕΛΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ-ΔΗΜ.	ΥΔ Τμ. ΒΣΑΣ	Πλειονότητα στη μειονότητα: η περίπτωση των αραβόφωνων Χριστιανών Ορθοδόξων και η ενσωμάτωση τους στην ελληνόφωνη κοινότητα της Κωνσταντινούπολης.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΗ ΙΟΥΛΙΑ	ΥΔ Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου, Τμ. Ιστορίας και Εθνολογίας	Κατανάλωση, επανάχρηση, απόρριψη και οι πολλαπλές διαδρομές των αντικειμένων: μια ανθρωπολογική ανάγνωση των μεταχειρισμένων παιδικών επίπλων.

2^η ενότητα: Μεθοδολογικές Αναζητήσεις/Αναστοχασμοί 11:30 - 13:00

Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα	Τίτλος διατριβής/εισήγησης
ΡΗΝΑ ΓΕΩΡΓΙΑ	ΥΔ Τμ. ΒΣΑΣ	Εργαζόμενη ή ερευνήτρια; Η ρευστή ταυτότητα μιας ανθρωπολόγου στο πεδίο.
ΚΑΡΑΚΟΥΤΑ ΔΩΡΑ	ΥΔ Πολιτικών Επιστημών, ΑΠΘ	Η Μεθοδολογία της Προφορικής Ιστορίας- Το παράδειγμα των προφορικών συνεντεύξεων.
ΚΑΛΦΑΝΤΗ ΜΕΛ	ΥΔ του Τμ. Ιστορίας, Αρχαιολογίας & Κοιν. Ανθρωπολογίας, Παν/μιου Θεσσαλίας	Αυτοεθνογραφικοί αναστοχασμοί στη διαπραγμάτευση της βίας.

**Εργαστήριο Μελέτης του Πολιτισμού, των Συνόρων και του Φύλου
Τμήμα Βαλκανικών Σλαβικών και Ανατολικών Σπουδών
Τηλ: 2310 891.778 | <http://cbg-lab.uom.gr>
Εγνατία 156, 540 06 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ**

Διάλειμμα 13:00-13:30

3^η ενότητα: Γλώσσα και Επιτέλεση 13:30 - 15:00

Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα	Τίτλος διατριβής/εισήγησης
ΓΚΟΥΡΑΝΗ ΘΕΟΔΩΡΑ	Μεταδιδακτόρισα ΒΣΑΣ	«Τραγούδια με λόγια». Αλλόφωνες επιτελεστικές πρακτικές στην Ελλάδα και τα Βαλκάνια στον σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο κόσμο.
ΦΛΩΡΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	ΥΔ κοινωνιολογίας University of Westminister	Λες και είχε το αρβανίτικο οστρακιά(!) και το ξορκίσανε...[‘As if Arvanitika was the plague (!) and they exorcised it...’]: Linguistic Attitudes towards the Endangerment of Arvanitika in Greece. A Sociolinguistic Approach.
ΚΑΝΔΥΛΙΔΟΥ ΑΙΚΑΤ.	ΥΔ Τμ. ΒΣΑΣ	Μετασοβιετική δραματουργία: τα κείμενα των Ι. Βιριπάεφ και Β. Σιγκάρεφ.

4^η ενότητα: Φύλο - Βιοπολιτική – Δημιουργικές πρακτικές 15:00 - 16:30

Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα	Τίτλος διατριβής/εισήγησης
ΜΑΝΩΛΑΣ ΝΙΚΟΣ	ΥΔ Τμ. ΒΣΑΣ	Επιστροφή στην «επαρχία»: παρατηρήσεις και αναστοχασμοί για την αρρενωπότητα σε ένα εθνοπορνογραφικό τοπίο
ΠΑΣΠΑΛΗ ΠΕΝΥ	ΥΔ Κοινωνικής Ανθρ/γίας Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	«Ε, στη Βέροια είμαστε, οκ». Όψεις φεμινιστικών κινηματικών επιτελέσεων στην περιφέρεια της Ελλάδας
ΔΑΝΔΕΛΙΑ ΙΩΑΝΝΑ	ΥΔ Τμ. ΒΣΑΣ	Καλλιτεχνική δημιουργία και έμφυλες διακρίσεις στην Τέχνη. Η αναζήτηση της γυναικείας καλλιτεχνικής δημιουργίας ως μέσο απελευθέρωσης και καθιέρωσης της γυναικείας ταυτότητας στην Τέχνη τον 19ου αιώνα στον χώρο των Βαλκανίων.
ΒΑΡΕΛΑΚΗ ΦΑΛΙΑ	ΥΔ Κοιν. Ανθρ/γίας, Τμ. Κοιν. Ανθρ/γίας & Ιστορίας, Παν/μιο Αιγαίου	Ο πολιτισμός του καρκίνου: Πρακτικές ορατότητας και Βιοπολιτικές στο εθνογραφικό πεδίο του καρκίνου.